

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de
Montisfalisci, M.DCC.XVII.

Casus XII. Argumentum. Mulier ex fundatione, dotatione, aut constructione
Ecclesiæ potest acquirere Juspatronatus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72191](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72191)

cedi, ut in specie tradiderunt *Tondut. resol. benefical. cap. 39. num. 7. Frances. de Eccles. Cathed. cap. 13. num. 10. Bellett. disquis. Clerical. par. 1. tit. de Cleric. debit. §. 13. num. 10. Ventrigl. in praxi rer. notab. tom. 2. Annot. 18. §. Unico. num. 4. Cortiad. decis. Cathalon. 180. num. 3. Rot. dec. 184. num. 6. par. 17. Recent.*

Non relevantibus similibus consuetudinibus aliorum locorum Finarii, si quæ adfunt, cum firmum in jure sit, quod consuetudo ad effectum obligandi debet esse præcisa, & neutiquam de casu ad casum, vel de loco ad locum extendenda juxta passim animadversa per *Rotam decis. 378. num. 7. cum seqq. & decis. 304. num. 9. par. 12. decis. 449. num. 2. & decis. 484. num. 10. par. 19. Recent.*

Et ita non admissa Monachorum instantia pro deputatione Oeconomi, & redditione rationis fructuum dictæ Ecclesiæ Parochialis, utpote inutili, & incongrua, resolutum fuit utraque Parte audita &c.

ARGUMENTUM.

Mulier ex Fundatione, Dotatione, aut Constructione Ecclesiæ potest acquirere Juspatronatûs.

SUMMARIUM.

- 1 Mulier an acquirere possit Juspatronatus in Ecclesia? & num. 3.
- 2 Genus Fœminarum est avarissimum.
- 4 Fœmina Illustris est capax Juris processionis, & Juris Alimentorum, nec non oneris defendendi Ecclesiam.

CASUS XII.

IN hoc Textu confertur Juspatronatus Personis honestioribus ibi; *Honestioribus Propinquis ejus &c.* ac proinde jure merito hic quærendum est, qui possint, & qui non possint, qualibet ex dictis Causis acquirere Juspatronatus. Et primo quæritur, an Mulier possit quacumque ex dictis Causis acquirere Juspatronatus in Ecclesia?

Et videtur negativè respondendum,

1 nam Mulier est incapax fructuum Jurispatronatus, non potest enim ei competere Ius processionis, quia inconueniens, & inhonestum est, ut ea præcedat Presbyterum Ecclesiæ in sessione, & processione, & quia Mulier remota est ab omnibus officiis publicis, & Civilibus *Text. in L. Fœmina de reg. Jur.* Nec potest ei competere Ius Alimentorum, quia cum genus Fœminarum sit avarissimum *L. Si stipulata ff. de Donat. inter Virum, & Uxorem*, Fœmina perciperet de Bonis Ecclesiæ ultra necessitatem, & sic esset maximum præjudicium Ecclesiæ; nec potest ei competere onus defendendi Ecclesiam, quia Ius defensionis aliorum est prohibitum mulieribus, unde non possunt exercere officium advocacionis, nec esse Procuratrices regulariter, ut est *Text. in dicta L. Fœmina*, nec potest ei competere Ius præsentandi Rectorem, cum Mulieres non possint esse de Consilio, nec habere voces, ut per *Bart. in L. 1. ff. de LL. in fine*. Ergo Mulier nec erit capax Jurispatronatus.

3 Sed contrarium tamen verius est juxta communem sensum Doctorum. Quia *Text. supradictus in cap. Pia mentis Quicumque*, & iste *Text. in cap. Filiis*, concedunt Juspatronatus quibuscumque Christianis, cuicumque Fidelium, & omnibus Personis honestioribus, qui fundaverint, construxerint, aut dotaverint Ecclesiam; ergo Mulier Christiana, Fidelis, & honesta acquirat Juspatronatus qualibet ex dictis Causis, *Abbas, Anan. Butr. in cap. Nobis de Jurepatr. ibique Fagnan. num. 6.* Insuper ex *Text. in cap. fin. de concess. Præben. ibique Abbas* habetur, quod quædam Comitissa Landrensis habebat Juspatronatus; ergo fœminæ sunt capaces Jurispatronatus. Ita *Berous in cap. Perlatum de Jurepatr. n. 50. & 42. & in cap. Ex litteris eodem tractat. num. 25. §. Communis.*

4 Non obstant, quæ superius objiciebantur, quia licet admittatur, quod fœmina non Illustris sit incapax Juris processionis, scilicet quod Presbyter ei occurrat venienti ad Ecclesiam, quod habeat primum locum in sedendo, in Processionibus &c. tamen dici non potest, quod fœmina Illustris sit incapax dicti

dicti Iuris processionis. Est etiam foemina capax Iuris Alimentorum, nec non oneris defendendi Ecclesiam, quia licet non possit defendere illam per se ipsam in iudicio, potest tamen eam defendere per Procuratorem, est etiam capax Iuris presentandi, ut bene probat Lambertin. de Jurepatr. lib. 1. part. 1. quest. 17. art. 2. num. 30.

ARGUMENTUM.

Judaus, Paganus, Infidelis, Haereticus, Illegitimus an possint acquirere Juspatronatus, & per quod delictum hoc admittatur.

SUMMARIUM.

- 1 *Judaus, Paganus, Infidelis, Haereticus sunt incapaces Jurispatronatus.*
- 2 *Schismaticus simplex, Apostata, Excommunicatus, Simoniacus, Infamis in eo statu sunt capaces Jurispatronatus, quoad proprietatem, non vero quoad exercitium.*
- 3 *Personae fictae sunt capaces Jurispatronatus.*
- 4 *Fundans Ecclesiam de Bonis elemosinaliter acquisitis non acquirit Juspatronatus, sed Ecclesia erit libera.*
- 5 *Illegitimi, & Bastardi ex dispositione fundatoris possunt esse incapaces Jurispatronatus, sed de Jure communi sunt capaces.*
- 6 *Illegitimi succedere possunt in Jurepatronatus per posterius, & in defectum legitimorum.*
- 7 *Patronus per se, vel per alios interficiens Rectorem Ecclesiae, ammittit Juspatronatus, ipso facto, & ejus haeredes prohibentur clericari in titulum illius Ecclesiae, sed limita, ut ibi.*
- 8 *Dictio Prorsus juncta cum verbo futuri temporis inducit dispositionem, pena ipso facto.*
- 9 *Filii, & descendentes Patroni occisoris ex gratia rehabilitari possunt ad Juspatronatus tam activum, quam passivum.*
- 10 *Episcopus an possit dispensare, & rehabilitare Filios, aut haeredes Patro-*

ni Occisoris ad Juspatronatus tam activum, quam passivum.

- 11 *Patronus incidens in haeresim, ammittit Juspatronatus haereditarium ipse, & ejus haeredes; secus si Juspatronatus esset gentilitium, quia tunc transfret ad illos de genere vocatos, & num. 12. & 14.*
- 13 *Patronus haereticus revertens ad fidem non recuperat Juspatronatus.*
- 15 *Patronus ammittit Juspatronatus, si occupet, aut convertat in usus proprios Bona, aut fructus Ecclesiae Patronalis, an autem hoc procedat, quoad ejus haeredes, & descendentes, vide num. 16.*
- 17 *Juspatronatus ammittitur per Crimen Laesae Majestatis, & per actum proditorium erga Patriam.*

C A S U S X I I I.

Iudaus, Paganus, Infidelis, Haereticus fundando, construendo, aut dotando Ecclesiam non acquirunt in ea Juspatronatus, quia Canones supradicti in cap. Pie Mentis, cap. Quicumque, & in isto cap. Filiis, concedunt pro qualibet ex dictis Causis Juspatronatus solum Christianis, Fidelibus, & Personis honestioribus, idest Catholicis, ut explicat Archidiacon. in hoc cap. Filiis. Ergo cum tales non sint supradictae Personae sequitur, quod ipsae in eo statu non sint capaces acquirendi Juspatronatus, & praesertim, quia haereticus juxta Text. in cap. Cum secundum Leges de haeret. in 6. non possidet de iure ulla Bona, nec habet ullum dominium eorum, & consequenter si fundaret, dotaret, aut construeret Ecclesiam, nihil de suo daret. Idem dic de Fautoribus, Receptoribus, & Defensoribus Haereticorum. Abb. in cap. Nobis de Jurepatr. num. 3. ibique Butr. & Anan. num. 3. Fagnan. num. 7. & seqq.

Simplex Schismaticus, Apostata, Excommunicatus (excepto illo, qui perseveravit per annum in Excommunicatione, juxta Text. in cap. Excommunicamus de Haeret.) Simoniacus, Infamis, fundantes, construentes, aut dotantes Ecclesiam, acquirunt Juspatronatus juxta supra